

Práce: bakalářská

Posudek: vedoucího

Práci hodnotil: PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Práci předložil(a): Sára Pokorná

Název práce: Typologie rozhovoru

1. CÍL PRÁCE:

Cílem práce bylo jednak obecně pojednat o typech rozhovorů, jednak „pokusit se najít styčné body mezi dialogem“ podle Jolany Polákové a některými „teoriemi komunikace“ (píše autorka) a „praktickými komunikačními postupy“. Pomineme-li určitou ne přesnost ohledně použití slova „komunikace“ v práci, takto vytyčený cíl práce byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce se v jednotlivých částech kvalitou liší; za velmi dobrou osobně pokládám zejména první část, představující právě určitý přehled některých obecných typů rozhovorů a mj. i principy jakéhosi „ideálního dialogu“ podle J. Polákové; za trochu slabší, resp. méně zpracovanou či vyzrálou a také méně náročnou pokládám část druhou (Učíme se komunikovat) a třetí (Zakázaná rétorika); tu ke konci za ještě trochu slabší až snad odbytou (tam práce, nehledě na možné další neuvedené příklady či rozborů k tematice, končí až „useknutě“- viz poslední řádky str. 50 a to, co po nich na další polostránce následuje, resp. vlastně spíše už nenásleduje). V každé části práce ale autorka předkládá/zpracovává alespoň dvě či více koncepcí, které přijatelně referuje a samostatně srovnává. Práce není založena nějakou hlubší filozofickou či jinou teorií (autorka se posléze vyhnula původní variantě pojednat o rozhovoru z původních filozofických prací a hledisek), nepostrádá však základy filozofického rozvažování ani potěšující autorčinu bystrost. Práce se zdroji je převážně samostatná, jen někde (zejm. Sokratovské rozhovory, referované jen z jiné bakalářské práce, jakkoli slušné) se autorka nechává více vést předlohou a ne“pracuje“ sama s ní. Přes určitou kvantitativní i kvalitativní ne-proporcionalitu a ne-dozrálost celku je předložená práce přijatelná, k tématu informativní a také smysluplná. Ač krátký, přec hezký je i Závěr, a/le to hodně i díky těm podnětům pro další zkoumání, které zde autorka na základě práce formuluje.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava práce má nakonec v zásadě potřebné parametry, ale čtenáře – a zvláště mne jako vedoucího - až bezprostředně bolí poměrně dost chybějících čárek ve větách (naproti/k tomu jen málo jich někde přebývá); kromě gramatiky a vzdělání je to také pak nemilý problém pro dobré sdělování. Ve druhé a třetí části občas, ne často, trochu zaskřípe i stylistika (viz např. předposlední odstavce na str. 37 a odstavce následující) – zřejmě daň urychlenému dokončování práce. (Povětšinou je stylistika autorky pěkná; tak škoda.) Za ne úplně uspokojivé pokládám odkazování zdrojů; ač v práci je, přece by ještě řada tvrzení, přehledů, informací měla být také odkázána ke zdrojům, jinak je čtenář vydán jen důvěře nebo nejistotám. Kromě stylistiky autorka příště nechť ošetří slovní tvar číslovek (viz např. str. 34, str. 39), jak má být správně v textu.

V mém plzeňském působišti se k pracím také přidává Summary anglicky nebo německy, což je u kvalifikační práce celkem důležité; nevím, jak je to v současnosti s příslušným územím NA UK FHS; v této práci ale Summary není.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce splňuje účely, pro které byla zadána a napsána – jednak poskytuje užitečné zpracování určité typologie rozhovorů, jednak poslouží jako splněná bakalářská práce. Je jen škoda, že ji autorka dokončovala nakonec trochu více pragmaticky než směrem k ucelenosti nebo i přísnější přesnosti nebo systematickosti (necháme-li stranou teoretičnost) a že v těchto ohledech není zpracována ani přesněji, ani dotáženěji. Jakkoli autorka často hezky uvažuje, rozlišuje a uvědomuje si, ne málo se také občas spokojí jen s vágnějšími formulacemi, návaznostmi i pojmy.

V každém případě ale oceňuji, že autorka inteligentně shromáždila, zreferovala, uspořádala a zčásti i srovnala různé současné obecně psychologicko-komunikativně teoretické (ne přímo filozofické) přístupy k rozhovoru,

čímž poskytla určité vodítko dalším zájemcům a následovníkům. Dále oceňuji, že si myslivě či tvořivě vypracovala určité měřítko (tzv. „ideální rozhovor podle Polákové“ – a v tom ale je i kus či kousek filozofie), s nímž vybrané přístupy samostatně a dobře srovnávala, případně je srovnávala i mezi sebou. Práce je tak určitě i prakticky využitelná.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Ne vždy/ke všemu žádám vyjádření, spíše tak „připomínku“:

Chvám, že pojem komunikace, stejně jako další, hned zpočátku vůbec nějak vymezujete; postačuje ale jeho základní vymezení dle Sokolova slovníku na všechna jeho užití ve Vaší práci?

Na str. 9 (bohužel příslušné straně toto očíslování chybí, stejně jako dalším třem stranám, na nichž začínají celé kapitoly nebo Závěr /– to je nějaký specifický záměr nebo prostě chyba?/) sice uvádíte knihu P. Watzlavika a jeho spoluautorů, ale odkaz je až na následující straně. To není dobré. Podobně začnete mluvit o dalších autorech a konkrétních jejich tvrzeních a až posléze začnete odkazovat – např. u D. Bohma (str. 31), M.B. Rosenberga (str. 39) aj.

Rovněž v řadě případů, když referujete přístupy, stanoviska atd. z nějakých předloh, neodkazujete dostatečně; hned zase např. na str. 11 v posledním řádku – tam měl být odkaz na zdroj tvrzení. Na str. 18 z textu „podle Polákové“ odkazujete v poznámce najednou na Babiaka a Harého; jak tam vpadnou? A mluví o tomtéž jako Poláková?

Na str. 12 se nová podkapitolka má začínat celkově smysluplnou samostatnou větou - a ne prostě navázáním na předchozí text. Ani „Dítě, Rodič a Dospělý“ jako „tři složky lidské osobnosti“ nejsou tak samozřejmé, aby bez ničeho – např. alespoň pomocného slůvka „modelovaných“, nebo „předpokládaných“ („tři složek“) nebo podobně - hned mohly vpadnout do textu. Také pozor na důslednější terminologii: ještě na str. 12 v prvním řádku je „hra“ perspektivou („podobně“ jako ...něco u Watzlavika, nevím ale, co vlastně), ale o stránku dál je to „mechanismus“, zatímco „perspektivu“ spojujete s „kategorií“ /v textu singulár/ „pravda, polopravdu a lež“ - - - ? A která „třetí kategorie“ je na str. 14 u „upřímnosti“ a „neupřímnosti“?

Myšlenka, že „snahu rozumět si bych .. mohla označit za nejvýhodnější strategii pro naplňování naší potřeby intimity“ (str. 22) je Vaše, stejně jako úvahy o „lháři - trosečníkovi“ na str. 23? Líbí se mi a pokládám je mj. za „dobře motivující“ (nehledě na možná i jiná pojetí).

„Dialog podle Bohma“ je termín, kterým opět prokazujete své filozofické porozumění pro význam terminologie (nehledě na některé mé předchozí výtky tímto porozuměním disponujete, to je vidět i v dalších místech práce). Ale jeho uvedení mělo být lépe „ošetřeno“ – ne jen, že „Bohm“ ...navrhuje způsob rozhovoru, který nazývá *dialog* – a až pak postupně uvedete zmíněný „Váš termín“. Je to totiž mj. opravdu zvláštní „dialog“ ve dvaceti až třiceti lidech. Kdybych býval věděl, jak se to s Vaší prací vyhraňuje, byl bych Vás k tomu ještě odkázal na problematiku psychotherapeutických skupin a „komunit“ a „komunitního“ srozumívání, o kterém píše přinejmenším S. Peck, C. Naranjo a další autoři – protože je zde s Böhmovým pojetím „dialogu“ ve dvaceti až čtyřiceti účastnících určitá vnitřní blízkost. A význam má i hledisko, k čemu je či nakonec není takový „multilog“ zaměřen, co kdy přináší. A ještě: Vaše „shrnutí problematiku dialogu podle Davida Bohma“ spíše asi „téma kolektivního vědomí“ jen „načukává“, než „rozvíjí“ (str. 37), ne?

O manipulativních rozhovorech by bylo možno pojednat dost obširněji, ale předpokládám, že jste chtěla podle zadání práce alespoň podat nějaké příklady.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Prohřešky proti češtině a proti odkazování práce nejsou nakonec největší, ale i tak mě mrzí, resp. étos kvalifikační práce zbytečně kazí; a to stejně jako určitá nepřesnost v práci s pojmy a klouzání se v problematice. Nicméně oceňuji, co autorka nakonec myslivě „vyklouzala“. Její zvládnutí tématu má totiž i myslitelské a dovednostní klady a smysl a dokonce půvab... pro které navrhuji s trochu učitelcky svraštělým obočím a mírnou pochybou, ale zároveň s úsměvem hodnocení

„velmi dobře“.

Datum: 4.6.2013

Podpis: